

SZEGED

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 600 kor. | Negyedévre 150 kor.
Fél évre 300 „ | Egy hóra 50 „

Megjelenik naponként délután.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Kölcsey-utca 6. • Telefon 13-33.

Vasárnap hajnalban bevonultunk Ujszegedre és a Tisza-Maros szögébe.

A nemzeti hadsereg diadalmenete. — Virágosó és örömmámor az egész vonalon.

SZEGED, augusztus 22.
(Saját tudósítónktól.)

Szegednek szíve nyugtalanul dobogott tegnap éjszaka. Az emberek alig aludtak, sokan ébren töltötték az éjszakát, úgy várták a hajnalt, Ujszeged felszabadulásának hajnalát. A háromórai harangszóra már talpon volt csaknem egész Szeged. Egyszerű munkásemberek és finom uri nép, fejkendő asszonyok és cifra kalapos uri dámák sokasága sereglett a hid felé. Mindenki látni akarta, ha csak a távolból is, Ujszeged feltámadását.

A Rudolf-téren katonaság táboroz, a daliás fiúk ott töltötték az éjszakát, hogy átlépjék a Tiszát, ha megszólal a trombita. Négy órakerészt fúj a kürtös, de ekkor már ébren van mindenki és lüktet az élet az egész Tiszaparton. A Rudolf-teret rendőri kordon veszi körül, a kordonon kívül a kíváncsiak ezreinek sűrű sora, a kulturpalota lépcsőzetén is feketélik az embertömeg, a kordonon belül pedig serényen gyülekeznek a bevonulás funkcionáriusai.

Félőt felé már feszesen állanak a rohamtisakos legények, magasarangu katonatisztek lóháton járnak ide-oda, kivonult a rendőrség is *Bottka* Sándor főkapitány vezetése alatt, a Várutcai részen pedig, a kulturpalota mellett indulásra készen áll a huszárság. Kevéssel háromnegyed öt előtt kocsirobogás hallatszik a Széchenyi-tér felől. Jönnek a város urai és az állásaikba visszahelyezendő tisztviselők. Elöl a város fogata, nemzetiszínű zászlót tartó hajdu a bakon, a kocsiban *Dr. Aigner* Károly főispán, *Dr. Somogyi* Szilveszter polgármester, majd *Dr. Kószó* István nemzetgyűlési képviselő, az ujszegedi háromszög kormánybiztosa és a többi urak.

A polgári funkcionáriusok és a sajtó képviselői a bevonuló csapatok balszárnya mellett helyezkednek el. A Tisza mögött felbukkan a kelő nap vérvörös koronája. Világosodik. At lehet látni Ujszegedre. A vakok intézetén és a közeli épületeken pirosieher-zöld lobogót lenget a szél. Tul a kordonon lázas terefere, boldog fczalom. A beavatottak az éjszaka eseményeit beszélnek el a kordonon belül. Már hajnali 2 órakerészt átment a nemzeti hadsereg egy járőre Ujszegedre. A szerbek kitakarodtak. Mindenütt csend és nyugalom.

Indulás előtt.

Pontban háromnegyed ötkor megjelenik lóháton bulcsi *Janky* Kocsárd tábornok, körletparancsnok, mellette vezérkari főnöke, *Shvoy* Kálmán ezredes. Felhangzik a Himnusz, a katonaság tiszteleg, a polgári közön-

ség levett kalappal, mereven áll és Janky tábornok *Shvoy* ezredes kíséretében ellovagol a csapatok előtt. Rövid szemle után visszalovagol a csapatok élére a tábornok és a katonák felé fordulva, érces hangon beszélni kezd:

— *Katonák!* Mielőtt utnak indulnátok a felszabaduló részeket kitűzni a nemzeti lobogót, néhány szavam volna hozzátok. Nem harcolni és nem megszállni mentek. Szeretettel és boldogságot vigyetek azoknak, akik a hároméves nyomorúság alatt mindvégig kitartottak mellettünk. Testvéri szeretettel, meleg, megértő szívet legyetek azok iránt is, akiket a lelketlen felbujtók megtántorítottak. Csak a felbujtókat fogjuk a törvény teljes szigorával sújtani. Senki másnak bántódása nem lesz. Isten vez-reljen benneteket!

— *Éljen Horthy Miklós kormányzó! Éljen a nemzeti hadsereg!* — hangzik fel a polgári közönség lelkes kórusa és a lelkesedés végigmorajlik az egybegyűlt kíváncsiak ezerein.

Ujszeged földjén.

Egetverő éljenzés harsan fel, amikor Ujszeged földjére lép az első magyar katona. Virágosó zudul a derék fiukra, ott tolong a felszabadult testvérváros apraja-nagyja, úgy, hogy az első pillanatokban csaknem felborul a rend. Siró anyák ölelik át a fiaikat, boldog hitvesek a rég nem látott férjeiket, akiket csaknem három hosszú esztendőn át, 1918 november 17-ike óta szakított el otthonuktól a bitorlók szivtelensége és komiszága. Sirásba csuklik az éljen, amikor felhangzanak a Himnusz ünnepies akkordjai, Ujszeged népe hároméves szenvedés után most hallja először a nemzeti imát.

A kormánybiztos átadja Ujszegedet.

Azután előlép *Dr. Kószó* István nemzetgyűlési képviselő, a felszabadult ujszegedi háromszög kormánybiztosa és a következőket mondja:

— Polgármester ur! A magyar királyi kormány nevében és annak megbízásából Szeged városának azt a részét, mely közigazgatásilag és jogilag is Szeged városhoz tartozik, önnek vissza adom. Az ön meleg szíve, lelkiének finomsága feleltesse el ennek a népnek a fájdalmát, melyet három évi szenvedés váltott ki. Pótolja a mulasztott örömeiket, törölje le a fájó könnyeket. Fogadja Ujszeged népét szeretettel és kapcsolja be a régi Szegedbe.

Csonkamagyarország nevében üdvözli a testvérváros népét, vigasztalja őket a kiállott szenvedésekért. Buzdítja őket a hazáért való összetartásra és munkára.

Ujszeged köszönete.

Kószó szavai után *Horváth* János gimnáziumi tanár beszélt az ujszegediek nevében.

— A világtörténelem legkeményebb és legigazságtalanabb békéjének egy részlete fejeződik ma itt be. Ujszegedet 1918 no-

— *Elővéd előre!* — vezényli ezután Janky tábornok. Az elővéd megindul a hid felé. A csapatok kettős rendekbe fejlődnek, a menet megindul a katonabanda vig muzsikája mellett. Kendőlobogtatás, lelkes éljenzés az egész útvonalon. A menet a hidra ér. A Tiszán temérdek csónak, a regatták fellobogózza és zsufolásig telve, mindenhol éljenzés hangzik és hangos hurrá! A hid ujszegedi végén hatalmas tábla hirdeti az ujszegediek üdvözlét:

— *Isten hozott!*

Ott áll a hid végén az átadással megbízott francia kapitány, mellette a magyar összekötő tiszt, egy közismert huszárfőhadnagy. A francia tiszt feszesen szalutál a magyar lobogónak, azután nagy érdeklődéssel és látható megilletődéssel nézi végig a bevonulás lélekemelő aktusát.

vember 17 óta az ellenséges szerb csapatok tartották megszállva. Ujszeged népe e hosszú megszállás sok kellerietlenségét, még több gyötrelmét, egy szebb jövőbe vetett hittel és reménnyel eltelve, igen türelmesen viselte el és szenvedte át. A mai nappal, hő óhajok, hosszú sóhajok után felszabadultunk az ellenséges nyomás alól. Hazafiúi örömeinknek hőtiszta lángja a legmagasabbra lobog szivünkben. Épezt ezen ünnepélyes történelmi pillanatban, szivünkben a leggyöngébb hálával eltelve gondoljunk és éltsük Csonkamagyarország kormányzó urát, kinek bölcs vezérlése alatt a Carabokra tépett, megalázott magyar nemzet elfoglalja méltó helyét az európai nemzetek között. Éljen Magyarország kormányzója!

— Ezen történelmi pillanatban éltesük dicső nemzeti hadseregünket, mely a rend és fegyelem fenntartásával biztosítja hazánk jövőjét. Éljen a nemzeti hadsereg minden tagja! (A hatóság fejeihez fordulva) Önöket pedig uraim, kik számunkra a szabadulást, a megváltást, magyar zászlók alatt a magyar impériumot és a magyar hazát hozták vissza, hódolattal köszöntjük és üdvözöljük. Önzetlen fáradozásaiért köszönet és hála részünkről. Itt, e helyen köszöntjük uraim önöket, szántszándékkal e helyen, mert a nagy ántánt dédelgetett balkáni népe itt tiporja sárba a valódi műveltséget. Itt érte a magyart oly sok gyalázatos megaláztatás. A balkáni műveltségből itt jutott ki szegénynek, gazdagnak, gyermeknek és aggnak, nőnek és férfinak egyaránt. Itt muljk el a keserűség szivünkéből, mely a megpróbáltatások hosszú ideje alatt bennünk felgyülemlt. Itt fogadjuk meg, hogy hazánkért vértünk ontani és h... életünket feláldozni készek vagyunk. I... jünk hálát a magyarok Istenének, hogy e napot meg-érnünk engedte.

— Végül nekünk ujszegedieknek egy hő óhajunk és őszinte kérésünk van Szeged város nagynevű férfiához, *Dr. Somogyi* Szilveszter polgármester urhoz: fogadja és csatolja Ujszegedet népével együtt az anyavárosához. Tegye Ujszegedet oly kedvessé és kellemessé, oly széppé és bájosá, amilyen volt egykoron. Magyarok Istene! Tekints le e maroknyi, de becsületes ma-

gyar nemzetre, könyörülj meg rajta! Szánd meg e népet, hisz megbűnhődte már e nép a multat s jövődöt! (Lelkes éljenzés).

A polgármester beszél.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester beszélt ezután. Jobbra is, balra is a város egy-egy hajduja állt mellette, kezében a magyar lobogóval. A polgármester a következőket mondta:

— Kedves szegedi testvéreim! Örömmel szorit ma keblére benneteket az anyaváros, melynek két és fél évig elszakított, legkedvesebb gyermekei voltatok. Amikor a hid lezárult és elbucsuztunk egymástól, — bár semmi alapos okunk nem volt rá, — mégis úgy éreztük, hogy rövid viszontlátásra bucsuzunk. Nem hittük, nem hisztük, hogy ennek az ősi, nagy alföldi metropolisnak egy városrészét bármily kerülhetetlen kezek is kiszakítsák az anya testéből.

— En életem munkája legnagyobb eredményének tartom, hogy visszacsatolástokban, Isten akarata folytán, nekem kezdeményező és igen fontos szerep jutott. Titeket visszaadtak nekünk, de hol van a dus kalászkától ringó Bánát; hová lett a kincses Erdély, hová az erdős Kárpátok, *Adria* gyöngye; az ország számtalan gyönyörűségei mind-mind leszakadtak a haza testéről.

A polgármester e szavakkal végezte beszédét: Kedves ujszegedi magyarok, ebben a szent ünnepélyes pillanatban örömtől dobogó szívet veszem át Ujszeged közigazgatását.

Indulnak a csapatok.

Dr. Somogyi beszéde után, melyet a közönség lelkesen megéljenzett, *Czinky* Ella Lépeit Janky tábornok elé és a nemzeti hadsereget üdvözölve virágcsokrot nyújtott át, majd *Köncs* Baba köszöntötte a tábornokot és egy babékoszorut adott át neki. *Agócsy* Béla szavalata után Janky tábornok messze csengő hangon ezzel bucsuzott:

— *Vizontlátásra ujszegediek, mi tovább folytatjuk utunkat!*

Vezényszavak hangzanak el, harsány éljenzés tör ki, kendőlobogtatás, a katonazene indulót játszik és a csapat tovább folytatja útját Szögereg felé.

Miközben az ünnepség tartott, a rendőrség elfoglalta a számára kijelölt épületet, melyen már ott ékeskedett a felirás: Magyar királyi államrendőrség. Az épület, mely valamikor iskola volt, de a többi középületek is, a szerb internátus, a tanítóképezde, hű tükrei a balkáni kulturának. Tűzfalak bedöntve, vilányvezeték leszakítva, vízcsapok letörve, takaréktűzhelyek összerombolva és az ép falak bemocskolva. — Az ünnepség után *Ugi* Géza Ujszeged lelkes háiaadó misét celebrált az ujszegedi templomban, melyen a hatóságok fejei is részt vettek.

Azután megindultunk Ujszeged megtekintésére.